

Обединена Германия по стъпките на ГДР-овската медийна политика

В края на лятото в Германия се разрази скандал, който, погледнат отстрани, би могъл да мине за сатиричен водевил, ако в основата му не стоеше въпрос, жизнено важен за днешното, а още повече за утрешното германско общество. Ако в него не се фокусираха в критично изострена форма съществени проблеми, които очевидно вълнуват все повече граждани и които се пренебрегват или дискутират манипулативно от утвърдените политически играчи.

Всичко започна преди година със статия на бившия водещ финансист, сенатор (министър) в местното правителство на федерална провинция Берлин и днешен член на борда на Бундесбанката Тило Сарацин в реномираното литературно списание „Lettre International“. В нея той излага аргументирано, спокойно и разсъдливо проблемите в социалното развитие на кризисните райони в големите германски градове и главно в Берлин. Става дума за райони с преобладаващо мигрантско население, в които по-голямата част от семействата разчитат на социална помощ, в които немски се говори само по изключение, децата тръгват на училище без да познават езика и едва ли някога го научават, тъй като в паралелките немски деца почти няма.

В Берлин, преди всичко в кварталите Нойкьолн и Вединг, голяма част от населението живее в реалност, паралелна и рядко пресичаща се с официалната обществена система на Федералната република. Много квартали са де факто разделени на „зони на влияние“ на определени арабски, кюрдски или турски кланове, които често водят ожесточено съперничество помежду си. Всекидневието на обитателите на тези райони

се реализира в „своите“ магазини, чайни клубове и джамии, при „свои“ лекари и адвокати. Културните съпреживявания се въртят около пищни семейни сватби, гастроли на музикални звезди от родните им страни, медийно информиране от многобройните турски и арабски вестници и ТВ-сателитни канали. С ентузиазъм и стечение на масите се посрещат гостуващи турски полици, като премиера Ердоган, който неотдавна на препълнен стадион сред развълнувано море от червени флагове с полумесец нарече „асимиляцията“ на своите сънародници в Германия „престъпление“ и настоя за повече улици и гимназии на турски език.

Зачестяват признаците, че дори спорни граждански въпроси се решават предимно вътре в етническата общност, в рамките на традиционната култура. Правната система на Германия се възприема като чужда и незаслужаваща доверие. Така се затваря кръгът на изолация от общогерманската действителност, контактите с която се ограничават до администрацията за изплащане на социалната помощ и за жилищно настаняване. Съгласно редките откровени заявления на полицейски служители, дори силите на обществения ред избягват да замръкват в определени квартали на споменатите райони. Не са вече голяма рядкост и открито враждебни изяви на групи младежи срещу изпълняващи задълженията си полицейски служители.

В споменатата си статия в списанието „Lettre...“ Сарацин бе описал и други явления, по принцип познати, но официално премълчавани или медийно разхубавявани за избягване на „излишно етническо напрежение“. Става дума за организираното доставяне на млади и дори малолетни момичета от Анадола за невести на местните турски и кюрдски ергени второ и трето поколение. За кланово-семеината принуда за забулване с фереджета, за ширещата се в тези квартали битова и организирана престъпност, за така наречените „убийства на честта“, когато най-често братята на предпочела модерния живот девойка, убиват сестра си за да спасят семейството от „позора“.

Веднага, с неумолимостта на Павловия рефлекс, върху социалдемократа Сарацин се нахвърлиха радетелите на „политическата коректност“ и мултикултуралистите от ляво. Негови съпартийци го призоваха публично, да напусне партията и дори започнаха процедура по изключването му. Повечето големи медии затръбиха същата стереотипна мелодия: расист, популист (десен), невеж и безотговорен политик, опасен подпалвач на обществено напрежение, ислямофоб.

В течение на месеци Тило Сарацин бе обект на остра критика. Постепенно кампанията позагълхна, докато от две седмици не набра нова, трескаво активна сила. Разбра се, че в реномираното издателство DVA излиза книга на финансовия експерт под заглавие „Германия се самоликвидира“. Далеч преди някой да бе видял, камо ли прочел обемистия том, на основата само на няколко откъса по списанията, Тило Сарацин стана обект на всеобщо официално охулване и заклеимяване (неслучайно ползвам тази обременена дума). В стил, фатално напомнящ на нас, туземците от архипелага на милиционеро-социализма, някогашните кампании срещу нарочените за дисиденти и

клеветници на строя, големите медии се занадпреварваха, кой да се разправи по-ярко, демагогски и не без унизителни нападки на личностно ниво с нестандартния автор.

Критиката започнаха, както можеше да се очаква политически кръгове на Зелените, социалдемократи, различни мигрантофилски сдружения. Към тях бързо се включиха и политици от консервативния ХДС с публични призови към Бундесбанката да отстрани Сарацин от своето ръководство за да не позорят образа на Германия по света. За пръв път в историята на Федералната република, канцлер си позволи да влезе в ролята на литературен критик. Чрез своя говорител Ангела Меркел възмутено осъди книгата, която била „клеветническа и обидна“ за чужденците в Германия и освен това „не била от полза“...

Избраният неотдавна по благоволенieto на Меркел президент на републиката Вулф също реагира и препоръча на борда на Бундесбанката, да се раздели от своя член, който „вредял“ на имиджа на Германия. Президентът на независимата (!) институция Бундесбанк Вебер, който храни надежди да бъде предложен от Меркел за президент на ЕЦБ нямаше друг изход и на спешно свикано заседание бордът реши да отстрани своя колега Тило Сарацин. Това става без той да е нарушил никакъв статут на банката и само заради формулирани в книга, експертно обосновани негови социално-политически възгледи...

СДПГ, партията на Тило Сарацин, издигнала го заради неговата компетентност преди 2 години на високия пост в националната банка, сега побърза да се разграничи от своя многогодишен член. И то въпреки, че той заявява навсякъде, че до гроб не желае да се разделя от червената си членска книжка. Водещи социалдемократи се надпреварват в охулването му, а партийната му организация започна процедура по неговото изключване.

Вълненията на политическата класа, колкото и да са пресилени и по същество слабо обосновани, са все пак обясними именно с политически съображения. Социалдемократите се стремят да привличат в бъдеще колкото се може повече от гласовете на получаващите германско гражданство (съгласно от тях приетото законодателство) турски мигранти. Консервативните партии пък имат всички основания да се опасяват, че идеите на Сарацин, веднъж публично формулирани от човек с неговия интелектуален потенциал, при това съвършено чужд на дясно-екстремистките и неонацистки маргинални групировки, могат да срещнат силна подкрепа сред избирателите. Това би станало очевидно за сметка именно на консервативния електорат.

Не така лесно обяснима е реакцията и кампанийната политика на всички големи, обществени и частни медии. Главни и замглавни редактори, елитни коментатори и мераклии за отличаване млади журналисти се надпреварват в общ хор по всякаш зададена от едно място партитура, с едни и същи шаблонни обвинения и демагогски изкривявания на тезите на Тило Сарацин. Прилагат се всички регистри на медийното очерняне с познатите публицистични жестикулации на възмущение, на осъждане и искания за разправа с неудобния автор.

Присъствах на първата пресконференция при представянето на книгата на Тило Сарацин в Берлин. Залата е на самия край на бившия Източен Берлин, досами линията на някогашната Стена. Стълпотворението на водещи журналисти, на известни звезди на публицистиката, на безброй камери и микрофони бе необичайно. Затова пък атмосферата в залата ми се стори странно позната и близка до ситуацията от тази страна на реката Шпрее допреди 20 години.

Помнещите онази медийно-партийна реалност не можеха да не разпознаят хищния израз по лицата на заелите централни места в залата грандове на германската публицистика - всеки с партийно поръчение в джоба си. Познати бяха подигравателните им гримаси при словото на представящата книгата смела и критична към исляма турска публицистка Неджла Келек, презрителните коментари за тезите на Сарацин, натегаческите напъни на младите журналистки, съзнаващи, че поставят ли на тясно с един лукаво формулиран въпрос, пържения на бавен огън на подиума автор, могат да осигурят за дълго кариерата си. В този ден - и то далеч не само по мое мнение - духовете на идеологическите чистофайници на Хонекер сякаш отново се бяха надвесили над столицата на обединена Германия.

Разговарях и с колеги, които познавам и които не криеха, че споделят тезите на Тило Сарацин за критичното развитие в някои мигрантски общности и за неспособността на социалната държава да се справи с натрупаните проблеми. Същевременно те са наясно, че не могат да споделят тези симпатии в своите редакции на големите всекидневници, защото „отгоре” им е спусната друга линия: Сарацин си играе с огъня, Сарацин унижава мюсюлманските мигранти, Сарацин е расист, Сарацин е лаком за пари. Сарацин е суетен популист.

Това е лайтмотивът, под който се разиграва тези дни медийната реалност в Германия. Под този съпровод става все по-голяма пропастта между фикцията, която си създава политическият и медиен елит и другата действителност - тази на гражданите, всекидневно сблъскващи се с описаните от Тило Сарацин компетентно, с помощта на сериозна статистика и интелигентен анализ, проблеми на Германия 2010. И ето че изведнъж нервността на политическата класа става обяснима. Защото със своята трескава и необоснована реакция политиците от големите т.н. „народни” партии СДПГ и ХДС провокират тъкмо онова, което се стремят да избегнат.

Плакативно наричаният „глас на народа” започва да се чува все по-осезаемо. Книгата на Тило Сарацин бе разграбена още в деня на излизането ѝ. За броени дни издателството пусна още 4 тиража, но излезлите до сега 180 000 не могат да задоволят и минимална част от интереса. Интернет книжарницата Амазон приема заявки за след седмици, а коментарите на читателите там, както и във всички сериозни интернет форуми са поразително единодушни: най-последен един политик, който да изрича нещата и да поставя диагнозата, позната на всеки, живеещ реален живот в големите германски градове. Както се чува, големите партии са затрупани от писмени протести на свои членове, които се възмущават от демагогското третиране на книгата и на нейния автор. Плахо проникващи на повърхността резултати от проведени сондажи сочат впечатляващи 80 % на подкрепа за Сарацин и тезите му, колкото и деформирано да се представени те в

големите медии.

Истинският обществен дебат, извън политически коректните, гладки и нищо не означаващи вече медийни говорилни на мултикултурализма, сега се води в интернет. Няколкото популярни сайтове и блогове, в които пишат блестящи публицисти, за които трудно се намира място в послушно мениджираните медии регистрират тези дни лавинообразно нарастване на посещаемостта. Германската общественост не е пасивна и политически апатична - тя просто измества фокуса на своето внимание. Настрани от презастраховащите се, благополучно устроени носители на политическата власт и техните медийни застъпници. С интерес и симпатия към онези, изговарящи истини, които в течение на десетилетия бяха и са табу в публичния живот.

Кампанията „анти-Сарацин“ и съпровождащите я рецидиви от една уж съвършено чужда и отминала действителност маркира според мнозина историческа преломна линия. Едва ли само предстоящата есен обещава да бъде гореща и напрегната в Германия.